

การศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้ห้องสมุดของอาจารย์ในวิทยาลัยครู
ในกรุงเทพมหานคร

นางมุกดา วิชญคุปต์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๖

ISBN 974-561-986-8

011322

i 17042562

A STUDY OF PROBLEMS AND NEEDS OF TEACHER USERS IN TEACHERS'

COLLEGE LIBRARIES IN BANGKOK METROPOLITAN AREA

Mrs. Mukda Wichayacopt

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

ISBN 974-561-986-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้ห้องสมุดของอาจารย์
 ในวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร
 ชื่อนิสิต นางมุกดา วิชญคุปต์
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ สุรพันธ์ ยันต์ทอง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่ง เจริญจิต
 ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
 ปีการศึกษา ๒๕๒๔

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะทราบถึงปัญหาและความต้องการในการใช้ห้องสมุด
 ของอาจารย์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครในด้านอาคารสถานที่ การใช้บริการต่าง ๆ
 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและปรับปรุงบริการห้องสมุดให้ดียิ่งขึ้น .

วิธีดำเนินการวิจัย ใช้วิธีค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร เอกสารที่เกี่ยวข้อง
 สัมภาษณ์อาจารย์และบรรณารักษ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม จำนวน
 ๑,๐๒๔ ชุด นำไปแจกแก่อาจารย์ตามภาควิชาต่าง ๆ ของวิทยาลัยครู ๖ แห่ง คือ
 วิทยาลัยครูจันทระเกษม วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครู
 พระนคร วิทยาลัยครูสวนดุสิต และวิทยาลัยครูสวนสุนันทา ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มานั้นนำ
 มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละและมีชกิม เลขคณิต

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัญหาสำคัญที่อาจารย์ประสบในการใช้ห้องสมุด
 คือ ไม่มีห้องศึกษาค้นคว้าสำหรับอาจารย์โดยเฉพาะ ปัญหารองลงมา ได้แก่ หนังสือที่เรียง
 บนชั้นลับสนไม่เป็นระเบียบ ทำให้หาหนังสือที่ต้องการได้ยาก หนังสือและวารสารสำหรับ
 ใช้ประกอบวิชาที่สอนน้อยเกินไป รวมทั้งการจัดซื้อหนังสือใหม่ ๆ ประกอบการสอนล่าช้า
 และอาจารย์มีความต้องการให้มีวารสารเกี่ยวกับสาขาวิชาที่สอนเพิ่มขึ้น และต้องการบริเวณ
 ศึกษาค้นคว้าที่แยกเป็นสัดส่วน

ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้ คือ

๑. ผู้บริหารและคณะกรรมการวิทยาลัยครูควรจัดสรรงบประมาณให้แก่แผนกห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น เพื่อเพิ่มจำนวนหนังสือและวารสารประกอบการเรียนการสอน และควรบรรจุบรรณารักษ์ ซึ่งมีหน้าที่ในการดำเนินงานห้องสมุดโดยตรงเพียงหน้าที่เดียว
๒. ควรบรรจุเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในตำแหน่งลูกจ้างประจำเพิ่มขึ้น
๓. บรรณารักษ์ควรประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนวิชาต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด รวมทั้งต้องจัดแบ่งหน้าที่ให้แก่เจ้าหน้าที่ และวางระเบียบการปฏิบัติงานห้องสมุดให้มากขึ้น
๔. ควรจัดแบ่งเนื้อที่ส่วนหนึ่งของห้องสมุดสำหรับการศึกษาค้นคว้าของอาจารย์

Thesis Title A Study of Problems and Needs of Teacher
 Users in Teachers' College Libraries in
 Bangkok Metropolitan Area

Name Mrs Mukda Wichayacopt

Thesis Advisor Mr. Surapan Yanthong
 Assistant Professor Rung Jenjit, Ed.D

Department Library Science

Academic Year 1982

ABSTRACT

The purpose of this reseach is to study the problems and needs in the uses of the library as expressed by instructors of Teachers' Colleges in Bangkok Metropolitan area. The study covered two aspects : the facilities and services of the library, and the outcome ^{that} would later serve as guidelines in solving such problems and in improving library services.

The research methods included the studies of related literature in texts, journals;and interviews of instructors and librarians of 6 Teachers' Colleges. The instruments used were 1,025 questionnaires which were filled by instructors of various academic departments of Chandrakasem, Ban Somdej Chaophya, Thonburi, Pranakorn, Suan dusit and Suan Sunanta Teachers' Colleges. The collected data was processed to get the Percentage and Arithmetic Mean.

It was found that the major problems concerned the lack of study carrels for instructors. Minor problems were : the disorderly shelving; which caused a difficulty in locating

a book, the inadequacy of books and journals for reference use, the delay in the acquisition of new books, the instructors' needs for journals in their academic fields and for private study carrels.

Some major suggestions concluded from this study are:

1. The administrators and Board of the Teachers' Colleges should allot a larger budget to the Department of Library in providing books and journals for reference uses, and in providing a librarian whose sole responsibility is towards the library management.

2. There should be an increase of regular employees as library staff.

3. Librarians should cooperate with instructors in other academic departments. Moreover, there should be a balance of shared routine work as well as a rule for an efficient library operation.

4. A section of library should be partitioned off for instructors' carrels.

ข

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบคารวะแด่ รองศาสตราจารย์ สุรพันธ์ ยืนดีทอง ท่านอธิการ
วิทยาลัยครูเทพสตรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่ง เจริญจิต ท่านคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยทั้งสองท่านที่กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ
ตรวจแก้ไขสำนวนและเนื้อหาของเรื่องตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างดียิ่ง และผู้วิจัยขอ
ขอบพระคุณอย่างสูงต่อรองศาสตราจารย์อัมพร พิษะระ หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรรณิ วราทร ที่กรุณาตรวจทาน
แก้ไข และให้คำแนะนำบางประการ จนการเรียบเรียงงานวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์สุขุม เฉลยทรัพย์ อาจารย์ศรีศิลป์ เทศธรรม
อาจารย์ศิริพันธ์ กฤษณจินดา ผู้ซึ่งมีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ

และสุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณต่อคุณกำธร คุณมรรษธร และคุณธิปี วิชญคุปต์
ที่ทำให้การสนับสนุนและคอยเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ตลอดมา

มุกดา วิชญคุปต์

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ
รายการตารางแผนภูมิ	ฐ

บทที่

๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
สมมติฐานของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๔
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๕
การวิเคราะห์ข้อมูล	๕
ข้อตกลงเบื้องต้น	๕
ความสำคัญและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้	๖
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
๒. การแบ่งส่วนราชการของกรมการฝึกหัดครู	๑๑
ประวัติการฝึกหัดครู	๑๑
การแบ่งส่วนราชการในวิทยาลัยครู	๑๒
การแบ่งกลุ่มวิทยาลัยครู	๑๒
อาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครู.....	๑๓

๓. การให้บริการของห้องสมุดวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร	๑๖
ห้องสมุดวิทยาลัยครูกลุ่มกรุงเทพมหานคร	๑๘
ห้องสมุดวิทยาลัยครูจังหวัดเกษม	๑๘
ห้องสมุดวิทยาลัยครูสวนดุสิต	๒๑
ห้องสมุดวิทยาลัยครูสวนสุนันทา	๒๓
ห้องสมุดวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	๒๕
ห้องสมุดวิทยาลัยครูธนบุรี	๒๘
ห้องสมุดวิทยาลัยครูพระนคร	๓๐
๔. วิธีดำเนินการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล	๓๒
ขั้นตอนของการวิจัย	๓๒
กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย	๓๒
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๓๒
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๓๓
การวิเคราะห์ข้อมูล	๓๔
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๔
๕. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	๔๘
ความมุ่งหมายของการวิจัย	๔๘
วิธีดำเนินการวิจัย	๔๘
สรุปผลการวิจัย	๔๘
อภิปรายผลการวิจัย	๖๒
ข้อเสนอแนะ	๖๔

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	๖๖
ภาคผนวก ก	๗๒
ภาคผนวก ข	๗๔
ภาคผนวก ค	๘๐
ภาคผนวก ง	๘๗
ประวัติผู้เขียน	๘๘

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑. ลักษณะกลุ่มประชากรจำแนกตามเพศ	๓๖
๒. ลักษณะกลุ่มประชากรจำแนกตามอายุ	๓๗
๓. สถานภาพการสมรสของกลุ่มประชากร	๓๗
๔. วุฒิชัยของกลุ่มประชากร	๓๘
๕. ระดับการศึกษาที่สอน	๓๘
๖. คณะวิชาที่กลุ่มประชากรสังกัด	๓๘
๗. จำนวนชั่วโมงสอนในแต่ละสัปดาห์	๓๘
๘. ลักษณะวิชาที่สอนซึ่งต้องใช้ห้องสมุดเข้าช่วย	๔๐
๙. วิธีการสอนซึ่งต้องมอบหมายงานให้ค้นคว้าจากห้องสมุด	๔๐
๑๐. งานที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากงานสอน	๔๑
๑๑. จำนวนชั่วโมงของงานที่รับผิดชอบนอกเหนือจากงานสอน ต่อสัปดาห์	๔๒
๑๒. จำนวนชั่วโมง เข้าใช้ห้องสมุดของวิทยาลัยในแต่ละสัปดาห์	๔๒
๑๓. หอสมุดต่าง ๆ ที่ใช้ศึกษาค้นคว้า	๔๓
๑๔. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อปัญหาใน การใช้ห้องสมุดด้านอาคารสถานที่	๔๔
๑๕. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อปัญหาใน การใช้ห้องสมุดด้านการใช้ห้องสมุด	๔๗
๑๖. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อปัญหาใน การใช้ห้องสมุดด้านการยืม	๔๘
๑๗. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อปัญหาใน การใช้ห้องสมุดที่เกี่ยวกับหนังสือและวัสดุอื่น ๆ	๕๑
๑๘. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความต้องการในการรับบริการของกลุ่ม ประชากร	๕๔

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่

หน้า

๑. การแบ่งหน่วยงานของกรมการฝึกหัดครู	๗๔
๒. การแบ่งส่วนราชการในวิทยาลัยครู ตามพระราชบัญญัติ วิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๘	๗๖